Miksi Ahvenanmaalla on oikeus omaan edustajanpaikkaan Euroopan parlamentissa?

Kuuleminen eduskunnan perustuslakivaliokunnassa 8.12.2023

Ålands landskapsregering

”On tarve hyvittää maakuntaa EU-jäsenyyden myötä unionin toimivaltaan siirtyneestä toimivallasta. Hallitus myötävaikuttaa pyrkimyksiin kehittää maakunnan vaikutusvaltaa Euroopan parlamentin työskentelyssä ja tulee yhteisötasolla käytävissä tulevissa neuvotteluissa parlamenttipaikkojen jaosta korostamaan Ahvenanmaan kansainvälistä erityisasemaa ja itsehallintoa.”

Valtioneuvoston periaatepäätös Ahvenanmaan osallistumisesta EU-asioiden käsittelyyn sekä mahdollisuuksista vaikuttaa niihin, 23.4.2009

Ålands landskapsregering

Se olisi oikeudenmukaista

- ✓ Kun Ahvenanmaa yhdessä muun Suomen kanssa liittyi Euroopan unioniin lainsäädäntövaltaa siirtyi sekä Helsingistä että Maarianhaminasta Brysseliin. Lainsäädäntövallan siirron korvauksena Suomi sai useita edustajanpaikkoja Euroopan parlamentissa ja äänioikeuden Euroopan unionin neuvostossa. Ahvenanmaa ei saanut korvaukseksi mitään.

- ✓ Se, että Ahvenanmaa saisi yhden edustajanpaikan, olisi kohtuullinen tapa huolehtia siitä, että Ahvenanmaa joka tapauksessa saisi tietyiltä osin oikeudenmukaisen korvauksen, saman periaatteen mukaan kuin miten Suomi on jo saanut korvauksen.

- ✓ Lisäksi kaikki velvoitteet EU-lainsäädännön implementoimisesta koskevat Ahvenanmaata, mutta sillä ei ole mitään mahdollisuutta vaikuttaa Euroopan parlamentissa.

Ålands landskapsregering

Se olisi tärkeää demokratian kannalta

- ✓Itsehallinnon takia poliittinen valta on jaettu Suomen ja Ahvenanmaan välillä. Suomen tasavallassa vallitsevan järjestelmän mukaan eduskunta ja Suomen hallitus eivät voi edustaa Ahvenanmaan väestöä itsehallintoon kuuluvissa asioissa.

- ✓Sitä paitsi Suomen puolueet eivät ole samoja kuin Ahvenanmaan puolueet, joten niillä ei ole demokraattista yhtymäkohtaa Ahvenanmaahan.

- ✓Nykyisen demokratiavajeen korjaamiseksi Ahvenanmaalle on tarpeen antaa oma edustajanpaikka Euroopan parlamentissa.

Ålands landskapsregering

Suomen hallitus on luvannut Ahvenanmaalle tekevänsä töitä sen puolesta, että Ahvenanmaa saisi oman edustajanpaikan, ja nyt sillä on mahdollisuus pitää lupauksensa.

- ✓ Suomi on monta kertaa todennut, että Ahvenanmaalla on oikeus edustajanpaikkaan.
- ✓ Hallitus totesi jo vuonna 1994, että maakunnan oma edustajanpaikka Euroopan parlamentissa olisi perusteltu Ahvenanmaan aseman takia.
- ✓ Myös eduskunnan perustuslakivaliokunta on todennut, että Ahvenanmaan vaatimukset omasta edustuksesta Euroopan parlamentissa ovat perusteltuja.
- ✓ Vanhasen hallitus lupasi vuonna 2009 tekemässään periaatepäätöksessä työskennellä sen puolesta, että Suomi saisi lisäpaikan Euroopan parlamentista, ja että se tulisi Ahvenanmaalle. Nyt Suomi saa jo toista kertaa tämän lupauksen antamisen jälkeen lisäpaikan, ja sen on korkea aika lunastaa antamansa lupaus, ja antaa Ahvenanmaalle vuoden 2024 vaaleissa jaettavaksi tuleva Suomen lisäpaikka.

Ålands landskapsregering

Suomi kannattaa alenevaan suhteellisuuteen perustuvaa järjestelmää

- ✓Joskus esitetään argumentti, jonka mukaan Ahvenanmaalla ei ole riittävästi asukkaita edustajanpaikan saamiseksi. Kyseinen argumentti ei ole tällä hetkellä paikkajakoa ohjaavan periaatteen mukainen. Euroopan parlamentin edustajanpaikkoja ei ole tällä hetkellä jaettu suoraan suhteessa väestömäärään. Jos sellainen järjestelmä otettaisiin käyttöön, Suomella olisi vain 9 paikkaa parlamentissa. Sellaista järjestelmää ei Suomessa ehdota kukaan. Edustajanpaikan antaminen Ahvenanmaalle olisi siis täysin Suomen kannattaman periaatteen mukaista.

Ålands landskapsregering

Muut jäsenmaat ovat jo tehneet sen, mitä Ahvenanmaa haluaa Suomen tekevän

- ✓Esimerkiksi Belgian saksankieliselle väestölle on taattu oma edustajanpaikka Euroopan parlamentissa siitä huolimatta, että sen osuus Belgian asukasluvusta on vain 0,7 %. Myös Tanska antoi itsehallintoalueelleen Grönlannille oman edustuksen silloin kuin Grönlanti oli EU:n jäsen. Ei kai Suomi huomioi ainoaa itsehallintoaluettaan huonommin kuin muut maat?

Ålands landskapsregering

Kiitos ja näkemiin!

regeringen.ax

Ålands landskapsregering